

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Természetvédelmi Biológiai Tanszék

Homonnai Botond

**Legelő állatok parazita fertőzöttsége, testtömeg gyarapodása
hagyományos és intenzív szakaszos legeltetés során**

Tartalmi kivonat

A szakdolgozat célja két, hazánkban kevésbé vizsgált állatfaj: a magyar házi bivaly (*Bos bubalus hungaricus*) és a magyar parlagi szamár (*Equus africanus asinus*) összehasonlító vizsgálata volt két különböző legeltetési rendszerben. A kutatás arra kereste a választ, hogy a hagyományos, folyamatos legeltetés vagy a regeneratív, szakaszos legeltetés biztosít-e kedvezőbb feltételeket a testtömeg gyarapodás és a parazita fertőzöttség szempontjából. A vizsgálatok a MATE Tangazdaság bőszenfai telepén zajlottak 82 napon át, az állatok kihajtásától a legeltetési időszak végéig, illetve előművelések történtek. Mindkét legeltetési típusban 10–10 bivaly üszőt és 12–12 szamár kanca csikót tereltünk ki. A regeneratív rendszerben az állatok 21 kisebb, előre kijelölt parcellán lettek terelve az ütemtervnek megfelelően, míg a folyamatosan legeltetett legelő teljes területét használhatták a periódus ideje alatt. A módszer része volt a testtömegmérés a vizsgálat elején és végén, valamint ezzel egyidőben az egyedi bélsárminták elemzése a parazita mennyiség kimutatására. A két legelő terület adottságai (növényzet, botanikai összetétel, talajviszonyok) közel álltak egymáshoz, így a különbségek valószínűleg javában a legeltetés módjából adódtak. A testtömeg gyarapodás alapján a regeneratív rendszer mindkét faj esetében kedvezőbbnek bizonyult, ez valószínűleg a sarjadásnak köszönhető. A szamarak gyarapodása statisztikailag igazolhatóan nagyobb volt szakaszos legeltetésben, míg a bivalyok esetében bár a tendencia ugyanez volt, feltehetően a korcsoport eltérései okán nem mutatkozott szignifikáns különbség. A parazita fertőzöttség mindkét fajban alacsony mértékű volt, ami egyrészt a rövid vizsgálati időszaknak, másrészt az állatok jó ellenálló képességének tulajdonítható, különösen növendék egyedek esetében. A gyakorlati tapasztalatok azt hozták, hogy a regeneratív rendszer nagyobb szervezethez és munkaerő igényel. A bivalyok terelése nehezebbnek bizonyult, mivel érzékenyebben reagáltak a zavarásra és időnként agresszívebben viselkedtek, azonban ez megoldható megfelelő munkaerő fennállása esetén. Emellett az esetleges vízhozam kapacitásilag gondot jelenthet a kisebb gazdaságoknak véleményem szerint. Összességében a vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a regeneratív legeltetés már rövid távon is kedvező hatással lehet a testtömeg gyarapodásra és a gyepre, ugyanakkor alkalmazása nagyobb odafigyelést és infrastruktúrát igényel. A bivaly és a szamár fajválasztása értékes kutatási irány lehet, hiszen mindkét faj fontos szerepet tölthet be a természetközeli, fenntartható gyepgazdálkodásban, kiváltképpen az utóbbi időben kialakult időjárási viszonyok mellett. A hosszabb távú vizsgálatok tovább finomíthatják a két legeltetési rendszer

hatékonyágát és állategészségügyi következményeit illetve ezek ismereteit és külön személyes öröm számomra, hogy a módszer alkalmazása nem szűnt meg a vizsgálattal egyidejűleg, a gazdaság igazgatója érdeklődik a téma iránt, folytatják az erőfeszítéseket.